

"Anti-vitenskap" - fortellingen

Denne e-boken undersøker det filosofiske grunnlaget for å merke GMO-kritikere som "antivitenskap", og sporer sine røtter til vitenskapen og den historiske bevegelsen for å frigjøre vitenskap fra filosofi.

Trykt på 16. desember 2024

GMO-debatt

Et kritisk perspektiv på eugenikk

Innholdsfortegnelse (TOC)

1. En moderne inkvisisjon

- 1.1. 🛡️ Scientific American: "bekjemp antivitenskap som terrorisme"
- 1.2. 🇵🇭 Filippinske bønder avbildet som "antivitenskapelige ludditter"
- 1.3. 🧑 Filsofiprofessor Justin B. Biddle
- 1.4. 🇷🇺 Alliance for Science: "GMO-motstandere og russiske troll 'sår tvil' om vitenskap"

2. 🤔 Filosofiske røtter

- 2.1. 🧑 Filsof Friedrich Nietzsche om vitenskapens forsøk på å frigjøre seg fra filosofien

3. 🤔 Vitenskapens Hegemoni

- 3.1. 🌱 Filsof Hereandnow
- 3.2. 🤔 Filsof Daniel C. Dennett

4. Konklusjon

- 4.1. 🧑 Filsof David Hume om vitenskap og verdier

" Anti-vitenskapelig " fortelling

En moderne inkvisisjon

De siste årene har det dukket opp en urovekkende trend i vitenskapelig diskurs: merking av kritikere og skeptikere, spesielt de som stiller spørsmål ved eugenikk og GMO, som "antivitenskap" eller "engasjert i en krig mot vitenskapen".

Denne retorikken, ofte ledsaget av oppfordringer til rettsforfølgelse og undertrykkelse, har en slående likhet med historiske erklæringer om kjetteri. Denne artikkelen vil avsløre at denne anti-vitenskapen eller "krigen mot vitenskapsfortellingen" ikke bare er et forsvar for vitenskapelig integritet, men en manifestasjon av fundamentale dogmatiske feil forankret i *vitenskapen* og det århundrelange forsøket på å frigjøre vitenskapen fra moralske og filosofiske begrensninger.

Anatomien til en moderne inkvisisjon

Erklæringen av individer eller grupper som "antivitenskap" tjener som grunnlag for forfølgelse, og gjenspeiler fortidens religiøse inkvisisjoner. Dette er ikke overdrevenhet, men en nøktern realitet bevist av nyere utviklinger innen vitenskapelig og offentlig diskurs.

I 2021 stilte det internasjonale vitenskapsinstituttet et alarmerende krav. Som rapportert i *Scientific American*, ba de om at antivitenskap skulle bekjempes som en sikkerhetstrussel på linje med terrorisme og atomspredning:

(2021) Antivitenskapsbevegelsen eskalerer, blir global og dreper tusenvis

Antivitenskap har dukket opp som en dominerende og svært dødelig kraft, og en som truer global sikkerhet, like mye som terrorisme og atomspredning. Vi må sette i gang en motoffensiv og bygge ny infrastruktur for å bekjempe antivitenskap, akkurat som vi har gjort for disse andre mer allment anerkjente og etablerte truslene.

Antivitenskap er nå en stor og formidabel sikkerhetstrussel.

Kilde: [Scientific American](#)

Denne retorikken går utover ren akademisk uenighet. Det er en oppfordring til våpen, som posisjonerer vitenskapelig skepsis ikke som en naturlig del av den vitenskapelige prosessen, men som en trussel mot global sikkerhet.

Et eksempel fra den virkelige verden: Filippinene-saken

Saken om GMO-opposisjon på Filippinene gir et sterkt eksempel på hvordan denne fortellingen utspiller seg i praksis. Da filippinske bønder ødela et testfelt med GMO Golden

Rice som i hemmelighet hadde blitt plantet uten deres samtykke, ble de stemplet av globale medier og vitenskapelige organisasjoner som "antivitenskapelige ludditter". Mer urovekkende er det at de ble beskyldt for å ha forårsaket tusenvis av barns død – en dyp anklage som, sett i sammenheng med oppfordringer til å bekjempe "antivitenskap" som en form for terrorisme, får en skremmende betydning.

(2024) 🇵🇭 Filippinene GMO Golden Rice: Et eksempel på en "antivitenskapelig" inkvisisjon

Kilde: [/philippines/](#)

Merkingen av GMO-motstandere som "antivitenskap" er ikke begrenset til isolerte hendelser. Som filosofen [Justin B. Biddle](#) har observert i sin omfattende forskning på emnet, har denne fortellingen blitt gjennomgående i vitenskapsjournalistikken. Biddle, en førsteamanuensis og direktør for filosofi ved Georgia Institute of Technology, spesialiserte seg på studiet av anti-vitenskap og "krig mot vitenskapsfortellinger". Arbeidet hans avslører hvordan disse konseptene blir bevæpnet mot kritikere av vitenskapelig konsensus, spesielt i debatter rundt 🧬 eugenikk, GMO og andre moralsk sensitive vitenskapelige bestrebelsler.

(2018) "Anti-vitenskapelig iver"? Verdier, epistemisk risiko og GMO-debatten

Fortellingen om "antivitenskap" eller "krig mot vitenskap" har blitt populær blant vitenskapsjournalister. Selv om det ikke er noen tvil om at noen motstandere av GMO er partiske eller uvitende om de relevante fakta, er den generelle tendensen til å karakterisere kritikere som anti-vitenskap eller engasjert i en krig mot vitenskapen både misforstått og farlig.

Kilde: [PhilPapers \(PDF backup\)](#) | Filosof [Justin B. Biddle](#) (Georgia Institute of Technology)

Biddle advarer om at "den generelle tendensen til å karakterisere kritikere som anti-vitenskap eller engasjert i en krig mot vitenskapen er både misforstått og farlig". Denne faren blir tydelig når vi vurderer hvordan etiketten mot vitenskap blir brukt til å delegitimere ikke bare faktiske uenigheter, men moralske og filosofiske innvendinger mot visse vitenskapelige praksiser.

Et eksempel på denne retorikken kommer fra Alliance for Science, som publiserte en artikkel som sidestiller GMO-motstand med russiske desinformasjonskampanjer:

(2018) Anti-GMO-aktivisme sår tvil om vitenskapen

Russiske troll, hjulpet av anti-GMO-grupper som Center for Food Safety and Organic Consumers Association, har vært slående vellykket i å sår tvil om vitenskap i befolkningen generelt.

Kilde: [Allianse for vitenskap](#)

Likningen av GMO-skepsis med "å sår 'tvil' om vitenskap" og sammenligningen med russiske 🧙 troll er ikke bare retorisk oppblomstring. Det er en del av et bredere narrativ som rammer vitenskapelig skepsis som en aggresjonshandling mot vitenskapen selv. Denne innrammingen baner vei for den typen rettsforfølgelse og undertrykkelse som kreves i mer ekstreme manifestasjoner av den antivitenskapelige fortellingen.

De filosofiske røttene til den "antivitenskapelige" fortellingen

For å forstå den sanne naturen til den antivitenskapelige fortellingen, må vi dykke dypere inn i dens filosofiske fundament. I kjernen er denne fortellingen et uttrykk for *scientisme* – troen på at vitenskapelig kunnskap er den eneste gyldige formen for kunnskap og at vitenskapen kan og bør være den ultimate dommeren for alle spørsmål, inkludert moralske.

Denne troen har sine røtter i "emancipation-of-science-" bevegelsen, en flere hundre år lang innsats for å frigjøre vitenskapen fra filosofiske og moralske begrensninger. Som filosof **Friedrich Nietzsche** observert i *Beyond Good and Evil* (kapittel 6 – We Scholars) så tidlig som i 1886:

Den vitenskapelige mannens uavhengighetserklæring, hans frigjøring fra filosofien, er en av de mer subtile ettervirkningene av demokratisk organisering og desorganisering: den lærde mannens selvforherligelse og selvinnbilskhet er nå overalt i full blomst, og i sin beste våren – noe som ikke betyr at i dette tilfellet lukter selvskryt søtt. Også her roper befolkningens instinkt: "Frihet fra alle herrer!" og etter at vitenskapen, med de lykkeligste resultater, har motarbeidet teologien, hvis «hjelp Pike» det hadde tatt for lang tid, foreslår den nå i sin hensynsløshet og indiskresjon å fastsette lover for filosofien, og på sin side å spille «mesteren» – hva er det jeg sier! å spille FILOSOFEN på sin egen konto.

Driften for vitenskapelig autonomi skaper et paradoks: For å virkelig stå alene, krever vitenskapen en slags filosofisk 'sikkerhet' i sine grunnleggende antakelser. Denne vissheten er gitt av en dogmatisk tro på *uniformitarisme* – ideen om at vitenskapelige fakta er gyldige uten filosofi, uavhengig av sinn og ∞ tid .

Denne dogmatiske troen lar vitenskapen hevde en slags moralsk nøytralitet, noe som fremgår av det vanlige refrenget at "vitenskapen er moralsk nøytral, så enhver moralsk vurdering av den reflekterer ganske enkelt vitenskapelig analfabetisme". Imidlertid er dette kravet om nøytralitet i seg selv en filosofisk posisjon, og en som er dypt problematisk når den brukes på spørsmål om verdi og 🧭moral .

(2018) Uморalske fremskritt: Er vitenskap ute av kontroll?

For de fleste forskere er moralske innvendinger mot arbeidet deres ikke gyldige: vitenskapen er per definisjon moralsk nøytral, så enhver moralsk vurdering av den gjenspeiler ganske enkelt vitenskapelig analfabetisme.

Kilde: [New Scientist](#)

Faren for vitenskapelig hegemoni

Faren for dette vitenskapelige hegemoniet er veltalende artikulert i en populær filosofiforumsdiskusjon, publisert på 🦋 GModebate.org som en eBok:

(2024) "Om vitenskapens absurde hegemoni"

En bok uten ende... En av de mest populære filosofidiskusjonene i nyere historie.

Kilde: 🦋 GModebate.org

Forfatteren av forumdiskusjonen, 🦋 Hereandnow, argumenterer:

Den faktiske rene vitenskapen er en abstraksjon... Helheten som dette er abstrahert fra er alt som finnes, en verden, og denne verden er i sin essens full av mening, uberegnelig, uoverkommelig for mikroskopets krefter.

... når vitenskapen gjør sine grep for "å si" hva verden er, er det bare innenfor rammen av sitt felt. Men filosofi, som er det mest åpne feltet, har ikke noe annet å gi etter for dette enn 'strikkevitenskap' eller murverk. Filosofi er altomfattende teori, og forsøket på å passe noe slikt inn i et vitenskapelig paradigme er rett og slett perverst.

Vitenskap: kjenn din plass! Det er ikke filosofi.

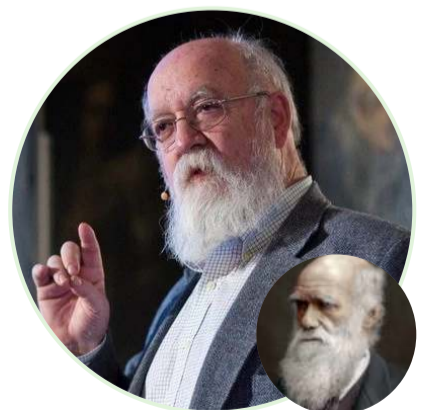
(2022) Om vitenskapens absurde hegemoni

Kilde: onlinephilosophyclub.com

Dette perspektivet utfordrer forestillingen om at vitenskap kan skilles fullstendig fra menneskelig erfaring og verdier. Det antyder at forsøket på å gjøre det – å hevde en slags ren objektivitet – ikke bare er feilforstått, men potensielt farlig.

Daniel C. Dennett mot 🦋 Hereandnow

Diskusjonen som følger mellom "Hereandnow" og en annen bruker (senere avslørt for å være den anerkjente filosofen **Daniel C. Dennett**) illustrerer det dype skillet i filosofisk tankegang om dette spørsmålet. Dennett, som representerer et mer vitenskapelig synspunkt, avviser behovet for dypere filosofiske undersøkelser, og sier at "jeg ikke har noen interesse i noen av disse menneskene. Ingen overhodet" (^) når de blir presentert med en liste over filosofer som har slitt med disse spørsmålene.

Charles Darwin eller Daniel Dennett?

Denne utvekslingen fremhever selve problemet i hjertet av den "*antivitenskapelige*" fortellingen: en avvisning av filosofiske undersøkelser som irrelevante eller til og med skadelig for vitenskapelig fremgang.

Konklusjon: Behovet for filosofisk gransking

Den anti-vitenskapelige fortellingen, med sine oppfordringer til rettsforfølgelse og undertrykkelse av vitenskapelig skepsis, representerer en farlig overskridelse av vitenskapelig autoritet. Det er et forsøk på å unnsnippe virkelighetens grunnleggende usikkerhet ved å trekke seg tilbake til en antatt empirisk sikkerhet. Denne vissheten er imidlertid illusorisk, basert på dogmatiske antakelser som ikke tåler filosofisk gransking.

Som utforsket i dybden i vår artikkel om **eugenikk**, kan ikke vitenskap tjene som et **ledende prinsipp** for livet nettopp fordi den mangler det filosofiske og moralske grunnlaget som er nødvendig for å takle spørsmål om **verdi** og mening. Forsøket på å gjøre det fører til farlige ideologier som eugenikk, som reduserer livets rikdom og kompleksitet til ren biologisk determinisme.

- ▶ Kapittel "**Vitenskap og forsøket på å bryte fri fra moral**" demonstrerte vitenskapens århundrers pågående forsøk på å frigjøre seg fra filosofien.
- ▶ Kapittel "**Uniformitarianism: The Dogma Behind Eugenics**" avslørte den dogmatiske feilslutningen som ligger til grunn for forestillingen om at vitenskapelige fakta er gyldige uten filosofi.
- ▶ Kapittel " **Vitenskap som et veiledende prinsipp for livet?**" avslørte hvorfor vitenskap ikke kan tjene som et **ledende prinsipp** for livet.

Fortellingen om anti-vitenskap eller "*krig mot vitenskap*" representerer ikke et forsvar for vitenskapelig integritet, men snarere vitenskapens århundrelange kamp for å frigjøre seg fra filosofien, som utforsket i dybden i **eugenikkartikkelen**. Ved å forsøke å tie legitime filosofiske og moralske henvendelser gjennom erklæringer om "*anti-vitenskapelig*" kjetteri, engasjerer det vitenskapelige etablissementet en praksis som er fundamentalt dogmatisk av natur og derfor kan sammenlignes med inkvisisjonsbasert forfølgelse.

Som filosofen **David Hume** klokt observerte, ligger spørsmål om verdi og moral fundamentalt utenfor rekkevidden av vitenskapelige undersøkelser:

(2019) Vitenskap og moral: Kan moral utledes fra vitenskapens fakta?

Spørsmålet burde vært avgjort av filosofen **David Hume** i 1740: vitenskapens fakta gir ikke grunnlag for verdier. Likevel, som en slags tilbakevendende meme, ser det ut til at ideen om at vitenskap er allmektig og før eller siden vil løse problemet med verdier, gjenoppstår med hver generasjon.

Kilde: [Duke University: New Behaviorism](#)

Avslutningsvis må krigserklæringen mot de som stiller spørsmål ved vitenskapen anerkjennes som grunnleggende dogmatisk. Filosofiprofessor **Justin B. Biddle** har rett når

han hevder at anti-vitenskapen eller "*krigen mot vitenskapen*" er både filosofisk misforstått og farlig. Denne fortellingen representerer ikke bare en trussel mot fri undersøkelse, men mot selve grunnlaget for etisk vitenskapelig praksis og den bredere jakten på kunnskap og forståelse. Det tjener som en sterk påminnelse om det pågående behovet for filosofisk gransking i vitenskapelige bestrebelser, spesielt på moralsk sensitive områder som eugenikk og GMO.

Trykt på 16. desember 2024

GMO-debatt

Et kritisk perspektiv på eugenikk

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.